

ID: 99870

Kriminalita mladistvých

eFocus

V MF Dnes 30.11.2015 mě zaujal návrh jihomoravského poslance Jeronýma Tejce - dle jeho návrhu by se mohlo zveřejnit jméno včetně trvalého bydliště u dětí mezi patnáctým a osmnáctým rokem, které byly pravomocně odsouzeny za zvláště závažné trestné činy.

Mělo by jít o závažné případy, kdy mladistvý „vyfasuje“ alespoň šest let odnětí svobody. Takový trest je mladistvému vyměřen například za brutální vraždu. Takže rozhodně za žádné bagatelní klukoviny (či holčičiny - abychom byli genderově korektní) . Myslím, že jde o zajímavý návrh, který si zaslouží společenskou diskuzi. A je dobře, že se mu tento deník věnuje.

Hlavní přínos Tejceva návrhu spatřuji zejména v tom, že společnost tak získá možnost mít údaje, které jí mohou pomoci v ochraně před pachateli velmi závažných trestných činů.

Dovolím si do mozaiky zasadit další námět.

Bylo by patrně nošením nočních ptáků do Athén popisovat, jak závažným společenským problémem je kriminalita mladistvých . Obzvláště alarmující je dlouhodobý růst dětské brutality.

Dalším smutným faktem je, že oběťmi mladistvých se stávají i bezmocní senioři anebo menší (resp.slabší) děti.

Na druhou stranu je pravda, že dle statistik klesá celkové číslo kriminality mladistvých , nicméně problém vidím ve výše zmíněné rostoucí brutalitě.

Rodiče (resp. zákonní zástupci) a škola v určitých případech nestačí na plnohodnotnou - či alespoň dostačující - výchovu. U těchto případů, žel, nezbyvá než intervence veřejnomocenského aparátu.

Dnes je v českém trestním zákoně stále zakotven, a jak to vypadá i do budoucna asi i nadále bude, věk pro začátek trestní odpovědnosti na 15 let, v evropských zemích je častější 14 nebo dokonce 13 let. Pro zajímavost uvedme, že nejnižší hranici trestní odpovědnosti v Evropě mělo (ještě před cca 5 lety) Skotsko - osm (sic!) roků, pro objektivitu ovšem doplňme, že země do kultu oděná posléze zvýšila citovanou z osmi na 12 let.

Mám za to, že již dávno nastala vhodná doba pro snížení této hranice i v Česku. Pro snížení hovoří hlavně rychlejší biologické a sociální vyspívání současných dětí. Paradoxní je, že „čtrnáctková“ mez byla dokonce součástí prvorepublikového trestního práva, tedy před 70-80 roky, v časech kdy děti vyspívaly značně později. Takže „čtrnáctková“ hranice by dobu nepředbíhala, spíše doháněla.

Oponenti patrně namítnou: „Máme přece ústavní výchovu pro tento typ pachatelů“.

Ano, ale je zde na první pohled jemný, ale přitom zásadní rozdíl. Nařízením ústavní výchovy de facto hodnotíme rodiče. Jejich (ne)schopnost řádně vychovávat. Potomek mnohdy může získat jen pocit, že krapet přehnal zlobení. Oproti tomu trestně-právní rozsudek je silným signálem: Porušil jsi zákon, dostaneš trest. Mladý pane, mladá dámo, za své činy musíš být odpovědný!

Kritici snížení věkové hranice také argumentují, že spíše než děti by měli být sankcionováni jejich zákonní zástupci. Částečně je to asi pravda, pokud by rodiče byli donuceni zaplatit několik set či tisíc korun pokuty za malého zlodějíčka, možná by to v některých případech zamezilo dalšímu protiprávnímu jednání.

Ale lze takto řešit účast 14ti letého kluka (či dívky - budme opět genderově přesnější) na brutálním loupežném přepadení, vydírání či dokonce vraždě?

Pro informační komplexnost dodejme, že by se musela pak snížit i hranice u přestupků na 14 let....bylo by absurdní, aby platilo snížení u něčeho „většího/ trestní právo a „menšího-přestupky“ , nikoliv . To by bylo mj. v rozporu se starořímskými právními zásadami na kterých je evropské (kontinentální) právo dodnes postaveno.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
právník a pedagog na PF MU v Brně

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový - komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém - komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotáční recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotáční recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) - Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv - Zaměstnávání cizinců v České republice](#)